

DI TÍCH LỊCH SỬ VĂN HÓA AN SƠN MIẾU

An Son Mieu Cultural Historical Site

An Sơn miếu cách trung tâm Côn Đảo khoảng 02 km về phía Tây Nam. Năm 1783, Nguyễn Ánh ra Côn Đảo để tránh sự theo dõi của lực lượng Tây Sơn. Vì thất bại liên tục nên ông đưa hoàng tử Hội An (có tên tục là hoàng tử Cãi) tháp tùng cùng Bá Đa Lộc sang Pháp làm con tin để cầu viện. Lúc ấy - thứ phi của Chúa Nguyễn Ánh là Lê Thị Răm, ngỏ lời khuyên Chúa Nguyễn Ánh rằng: “Việc đánh nhau với Tây Sơn là chuyện trong nhà, thiếp nghĩ chúa công không nên nhờ vả ngoại bang, nếu thắng được Tây Sơn thì chẳng về vang gì mà e còn lắm điều rối rắm về sau...”

Chỉ mấy điều khuyên can ấy mà Chúa Nguyễn Ánh nổi trận lôi đình, nghi bà Phi Yến có ẩn ý thông đồng với quân Tây Sơn. Nếu không có các quan cận thần hết lời xin giảm án cho bà, ắt bà không thoát khỏi tội chém đầu. Tuy nhiên, Nguyễn Ánh vẫn truyền lệnh giam cầm bà vào một hang đá trên hòn đảo hoang vắng nằm về phía Tây Nam của quần đảo Côn Đảo (Hòn Bà ngày nay). Về sau Bà được hai vật trung thành là Hắc hổ và Bạch vượn cứu đưa về làng Cỏ ống.

Rằm tháng 10 năm Ất Hợi (1785) dân làng An Hải mời Bà từ làng Cỏ Ống về dự lễ đàn chay. Trong làng có tên đồ tể Biện Thi, thấy Bà là người có nhan sắc, nên nửa đêm lẻn vào phòng Bà toan giở trò đồi bại, hấn vừa chạm vào cánh tay, Bà liền tỉnh giấc tri hô. Vì bị súc phạm tiết hạnh, nên Bà đã tự chặt cánh tay mà tên đồ tể chạm vào rồi tự vẫn. Để ghi nhớ công ơn và đức độ của Bà, dân làng đã lập miếu thờ. Cho đến ngày nay, cứ đến ngày 18 tháng 10 (âm lịch) người dân Côn Đảo sẽ tổ chức lễ giỗ cho Bà rất long trọng.

Ngày 18/4/2007, UBND tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu ra quyết định số 1442/QĐ-UB công nhận di tích An Sơn Miếu là di tích lịch sử văn hóa cấp tỉnh.

An Son Mieu is located about 2 km southwest of the center of Con Dao. In 1783, Nguyen Anh came to Con Dao to avoid being tracked by the Tay Son forces. After suffering continuous defeats, he took Prince Hoi An (known by the nickname Prince Cai) along with Ba Da Loc to France as hostages to seek help. At that time, Nguyen Anh's secondary wife, Le Thi Ram, advised him, saying: “The struggle with Tay Son is a family matter; I think, Your Majesty, you should not seek foreign help. If we defeat Tay Son, it would not be a glory, and there might be many complications later...”

Just these few words of advice caused Nguyen Anh to become enraged, suspecting that the concubine might be conspiring with the Tay Son army. Without the pleas of his close officials to reduce her punishment, she would have been sentenced to death. However, Nguyen Anh still ordered her imprisonment in a cave on a deserted island to the southwest of the Con Dao archipelago (today's Hon Ba). Later, she was rescued by two loyal animals, the Black Tiger and White Ape, and taken to the village of Co Ong.

On the 15th of the 10th lunar month in the year of the Goat (1785), the villagers of An Hai invited her to attend a prayer ceremony. In the village, there was a doctor named Bien Thi, who, seeing that she was a beautiful woman, sneaked into her room at midnight with the intention of assaulting her. As soon as he touched her arm, she woke up and cried out. Because she was assaulted, she immediately cut off the arm that he touched and committed suicide. To honor her loyalty and virtue, the villagers built a temple in her memory. To this day, every year on the 18th of the 10th lunar month, the people of Con Dao hold a grand memorial ceremony for her.

On April 18, 2007, the People's Committee of Ba Ria - Vung Tau Province issued Decision No. 1442/QĐ-UB, recognizing An Son Mieu as a provincial-level historical and cultural site.